

Ko si bila več let bolna, prepestovala sem te cele noči, vsakikrat
nič, je. Din nič
Ko je bila zima, sem kurila za te peč, vsakikrat nič, je nič
Kolikrat sem prala tvojo oblekico, vsakikrat nič, je nič
Skupaj . . . Din nič

(Tudi Ivica povesi žalostna glavico.) Grdo sva naredila, Janček.

Janček (jokaje): Sram me je. Midva nisva za mamico še nič naredila, pa sva ji vse zaračunala. Mama je pa toliko že storila za naju, pa vse brezplačno.

Ivica: Tudi mene je sram. S tem računom sva jo pa še razžalostila. Kako mi je žal. (Joka.)

Četrty prizor.

Prejšnja. Mama.

Mama (vstopi): Ali sta že pojedla? (Pogleda v skledici.) Še ne? (Se obrne in hoče zopet oditi.)

Janček (steče za mamico): O mamica, oprostite! (Se je oklene.)

Ivica (steče k mamici in jo objame): O mamica, kako mi je žal.

Mama: Je že dobro, otroka moja. Vidita, tako dela mati racune za svoje otroke. Kakor sta pa vidva naredila, tako pa otroci staršem delajo račune. Matere store za nje vse in vse zastonj. Otroci pa na vse to pozabijo. Ko odrastejo, jih pozabijo in jim niso hvaležni. Nehvaležnost je plačilo otrok svojim staršem.

Janček: O mamica, odpustite! Jaz pa nikdar ne bom pozabil na vas.

Ivica: Odpustite, mamica! Tudi jaz vam nikdar ne bom nehvaležna.

Mamica: Dobro. Toda ta dva računa dobro spravita za poznejše življenje.

Ko bom jaz stara mamica in bom oslabela, vidva bosta pa odrastla in bosta zaslužila, ne pozabita, koliko sem jaz za vaju storila, ko si sama nista mogla še nič pomagati in zaslužiti.

Janček: O mamica, kako ste dobri.

Ivica: Nikdar ne bova pozabila na vas.

Mamica: No, sedaj pa malo na vrt. (Objame oba.)

Zastor.

Deček, ki noče.

Iz krvave burske vojne, ki je pred 50 leti divjala po južni Afriki, pripoveduje tedanji angleški stotnik in poznejši general o burskem dečku, ki je danes ugleden kmet, lepo zgozlbico: Sporočili so mi, da na bližnji kmetiji počiva burski poveljnik. Brž sem pohitel z majhno četico tja, pa gnezdo našel prazno. Bur je ušel, obenem pa vedel, da sem se drznil v veliko nevarnost; lahko bi se nenadoma vrnil in me pobil ali pa ujel.

Edini človek na kmetiji je bil dvanajstleten burski deček. Ni mi pa hotel odgovoriti na nobeno vprašanje. Moral sem mu zagroziti, da ga dam ustreliti, ako mi ne pojasni, kdo je v njihovi hiši prenočeval in kam je šel. Vojaki so tudi že pripravili puške za strel. Seveda ga nisem mislil ubiti, a zagroziti sem mu moral. Tedaj pa sem doživel prizor, kakor sem jih v vsem svojem življenju malo. Fantiču je obraz zažarel od domoljubnosti in požrtvovalnosti, ponosno je dvignil glavo, pogledal mi naravnost v oči, sklenil roke na hrbtu ter mi jasno in glasno rekel: »Ich sall ne sag.« (Ničesar ti ne povem!)

Seveda pogumnega fanta nisem dal ustreliti, ampak se mu nasmehnil ter mu stisnil roko.